

Rejsebeskrivelse

Rejsebeskrivelse

Denne beskrivelse om en rejse med Fregatten Jylland er blevet overdraget Den Selvejende Institution Fregatten Jylland af Fru Lilly Knudsen, Ballen, Samsø, som har nedskrevet historien som 12-årig.

Fortælleren var Lars Olsen, født 6. marts 1852 i Nakkehoved. Da beskrivelsen blev nedskrevet var han smedemester i Øverup ved Esrum.

Republiket

Den danske Regering har besluttet at indføre en række nye tiltag for at styrke den økonomiske vækst og beskæftigelsen i landet. Disse tiltag vil omfatte bl.a. sænkning af skatter og udvidelse af offentlige udgifter.

De nye tiltag vil træde i kraft fra den 1. januar 1985. Det forventes, at de vil bidrage til en styrkelse af den økonomiske vækst og beskæftigelsen i landet.

AMAGER CENTRALTRYKKERI
1985

Lørdagen den 15. august 1874 var den dag, jeg skulle melde mig til militærtjeneste ved Marinen. Vort mødested var Logiskibet »Dronning Marie« som laa i flaadens leje ved Toldboden. Paa mit pas var skrevet, at jeg skulle melde mig inden kl. 1 middag. Da det var henad middag, gik jeg da ogsaa ud til Toldboden. Jeg var ganske alene, for jeg havde saa at sige ingen bekendte der skulle med. Da jeg naaede ud til Toldboden stod der allerede en hel mængde der skulle ombord og melde sig. Det varede ikke mange halve minutter før vi var rigtig godt kendt og vi kneb os en bajer inden vi gik ombord. Da vi havde drukket den, gik vi ned i den store jernbaad, som skulle føre os til vort nye opholdssted. Der blev vi stillet op i rækker som kreaturer paa et marked. Derefter blev vi drevet som faar ind paa Holmen, hvor vi fik alt vort tøj og kluns udleveret og blev nummereret. Jeg fik nr. 1074-107bakke. Vi blev saa opstillet baksvis, som vi for fremtiden skulle staa naar vi mønstrede. Skoletiden varede til sidst i oktober og i den tid blev vi øvede i at bruge kanon og gevær. Sejløvelse havde vi i en tilrigget mast paa Holmen, og saaledes gik tiden til den 27. oktober. Da forlod vi logiskibet, gik ombord paa fregatten »Jylland« og lagde derefter ud paa Rheden. Vor chef og kommandør paa »Jylland« hed Schönheyder. Vi var rigtig glade for at holde flyttedag fra den gamle kasse »Dronning Marie« og over paa vor flotte fregat. Der fik vi udleveret vore Skytssedler, saa vi kunne se hvilken plads og arbejde vi skulle have ombord paa togtet til Vestindien. Jeg for mit vedkommende var heldig fordi jeg blev helt fri for at gaa til vejrs i rigningen, eller have noget med sejlene at gøre. Jeg kom derimod til at arbejde paa dækket under sejladsen og sejlmanøvrerne. Og naar vi laa for anker de forskellige steder vi anløb blev jeg udtaget til skansevagt. Det er en slags ærespost som bestaar af 4 poster. Den ene ved chefens kahys-

dør, en paa hver side af skibet ved falderebstrappen og den fjerde bag paa hytten, for at give melding naar nogen kom til skibet og fra hvilken side de kom. De poster skulle ikke besættes før kl. 8 om morgenen. Saa skulle vi alle op og staa med skuldret gevær, og musikken spillede medens Dannebrog gik til tops, og saa ved solnedgang blev det strøget og musikken spillede atter. Saa var vi som hørte til skansevagten fri og kunne sove rigtig godt hele natten, men det var kun naar vi laa for anker. Den 31. oktober havde vi en lille prøvetur omkring Rheden, men vi ankrede op paa yderrheden og laa der om natten. Dagen efter den 1. november lettede vi anker igen og gav salut til afsked, for nu begyndte vor rejse.

Efter et par timers forløb naaede vi Helsingør, og vekslede salut med Kronborg. Da vi var naaet lidt længere frem kunne jeg skimte Nakkehoved Fyr, og efter en times forløb var vi lige ud for Nakkehoved, mit kære barndomshjem. Jeg kunne tydeligt skimte flere af stederne, men haven der laa nord for huset hindrede mig i at se dette. Jeg kan ikke sige andet end, at jeg var lidt vemodigt stemt da jeg begyndte at tabe fyrtaarnet af sigte. Men ellers befandt jeg mig rigtig godt, og man mærkede ikke noget til søsygens kvaler, men flere af mine kammerater var meget medtaget. Henad eftermiddagen fik vi Anholt i sigte og om aftenen kl. 10 kunne vi se fyret paa Skagen. Efter midnat kastede vi anker. Vi laa til næste morgen, saa lettede vi og passerede Skagen i et rigtigt smukt og stille vejr. Vi kunne tydeligt se de nøgne sandbanker derinde paa nordjyllands kyst. Vi sejlede meget sagte, for der var næsten ingen vind. Om aftenen kunne vi se Hanstholm Fyr. Saa fik vi mere vind, men den var imod saa vi kom op efter Norge om natten, og vi kunne se Aksø Fyr. Næste morgen vendte vinden, og nu stod vi ud i Nordsøen. Vi var paa vej mod England, men det kunne være vor fregat kunne gynges, der var stadig mange søsyge, der ofrede deres maves indhold til havguden Neptun. Efter at have ligget og krydset i Nordsøen i 8 dage kom vi ind til Portsmouth. Vi var naturligvis meget glade for igen at se land, for i de 8 dage vi laa i Nordsøen saa vi kun himmel og hav, og det var jo helt uvant for de fleste af os. Portsmouth er efter min mening og efter hvad vi kunne se, en meget smuk by, og der er tillige en stor orlogshavn. Lige ud for byen lig-

ger øen Wight, som er meget smuk. Dens kyst er fuldkommen saa smuk som kysten mellem København og Helsingør. I Portsmouth kastede vi anker og laa i 3-4 dage og blev forsynet med kul. Den 12. november ved middagstid lettede vi og fik lods ombord, som lod-sede os forbi øen. Saa fortsatte rejsen videre gennem kanalen og vi kom forbi en ø som hedder Cows. Denne ø er ogsaa meget tiltalende og overstrøet med kønne villaer. Vi kunne ogsaa se bøndergaardene, og de ligner fuldstændig gaardene hjemme i Danmark. Det vestlige af øen bestaar af store kridtklinter. Vandet fra begge sider har gjort dybe indhug paa de hvide kridtsten som af den grund staa næsten lodret over vandet. Et stykke ude i vandet vest for øen ligger tre nøgne øer, og paa den sidste ligger et fyrtaarn.

Dagen efter den 13. november, 2-aars dagen for stormfloden, havde vi tilbagelagt resten af Kanalen, og var da ude i det store Atlanterhav. Det var storm og vi gik for rebede sejl. Vinden rev i resten af kludene, og fregatten laa saa meget paa siden saa vi kunne knapt staa paa dækket. Den ene sø efter den anden styrtede ind over rælingen og ud paa dækket. Vi spiste fersk kødsuppe til middag, men vi kunne daarligt staa paa benene fordi fregatten slingrede meget, og de søsyges antal var stadig lige stort. Henad eftermiddagen stod der lige saa meget suppe i baljerne, som vi havde faaet til middag. Kursen gaar nu mod Madeira, og nu har vi rigtig god vind. Vi sejler nu uden at krydse. Det er i dag den 3. søndag ombord. Efter at vi har skuret og pudset alt ombord og vi selv er iført rent tøj, og har været til parade og andagt, som gaar meget højtideligt til, spiller musikken. Søndagen former sig som en søndag derhjemme, naar man har været i kirke. Vi er nu langt ude i Atlanterhavet og har 150 miles til Madeira, hvortil vi snart haaber at komme. Dertil naaede vi dog først den 21. november. For hver dag der gik blev det varmere, saa vi kunne undgaa at fryse paa dækket om natten. Da vi begyndte at se land blev der stor glæde. Den første ø vi kom til hedder Porto Santo og er meget høj saa vi kunne se den i flere miles afstand. Og derefter kommer Madeira. I frastand saa den ud som en meget høj mørk skyvæg paa himlen. Men efterhaanden som vi kom nærmere lignede det land med nøgne blaa klipper. Vi kunne ikke se toppen af disse, fordi skyerne hang ned over. Det saa

ud som om vi ikke havde ret langt ind til øen, men vi var dog langt borte, for husene vi kunne begynde at se var paa størrelse med en terning, og vi var da ogsaa flere mil til søs endnu. Efter en sejlads paa flere timer lige ind mod øen, begyndte der at vise sig et storartet skue for vore øjne. Hvad vi før havde antaget for nøgne bjerge, viste sig nu at være grønne frugtbare plantager, som er anlagt op ad bjergskraaningerne. Man kan vanskeligt tænke sig skønnere landskab. Vi sejlede næsten helt ind under øen, og derinde ligger byen Funchal. Den ligger i en bugt og strækker sig op ad bjergene. En bjergbestigning her ville tage mange timer. Regelrette gader findes der vist ikke, men en meget yppig vegetation bestaaende af vinranke, oliven, figentræer og meget andet, saa det lignede mere en botanisk have end en ø i Atlanterhavet. Højt oppe laa et kloster som tog sig meget malerisk ud. Da vi kom ind paa rheden, hvor vi lod ankeret falde, laa der 6 engelske og en preussisk fregat og et mindre krigsskib. Vor fregat lagde sig midt iblandt dem, og vi hilste paa fremmede skibe, ved at give salut ialt 55 skud. De fremmede skibe hilste igen med et lignende antal. Saa der var en skydning saa vi var helt forstumlede. Ankeret var knapt faldet, før en hel flaade af smaa baade bemandede med brune pjaltede spaniolere omringede os. De lignede omstrefende zigøjnere, som man undertiden kan se hjemme. De ville alle sælge forskellige sydfrugter, men det var ikke meget vi kunne købe af dem for de ville ikke have vore danske penge. Kun dem der havde engelsk mønt med kunne slaa en handel af med de brune. De havde ogsaa meget smukke fjerblomster og kurve, men vi kunne ikke købe noget, for vi havde ingen steder at opbevare det til vi kom hjem. Ellers havde det jo været interessant at have erindringer med hjem fra forskellige steder. Jeg købte dog en lille kurv og en fjer, som jeg fik baadsmanden til at gemme for mig.

Den 25. november afsejlede vi igen fra Madeira, for at sejle til St. Thomas i Vestindien. Det var rigtig godt vejr, da vi forlod øen om morgenen, og som tidligere fortalt er øen meget høj, saa vi kunne se den hele dagen, og det meste af natten derefter. Vi vidste at nu fik vi ikke land at se for det første. Der var ca. 750 mil til St. Thomas. Vi havde saa god vind at vi var i Vestindien efter 21 dages sejlads. Vi var næsten ved at blive kede af den lange sejltur, for der var

jo meget ringe afveksling. Det skete dog vi mødte en sejler, og af og til blev vi omringet af hajer som slugte alt, hvad vi smed ud til dem lige fra rugbrød til bukseknapper. Flyvefisk saa vi en del af, de bruger finnerne som vinger, og naar de fløj imod vandet, lignede de svalerne derhjemme, naar de mod regnvejr flyver langs jorden. Hvalerne var det kun smaat med, vi saa kun en paa hele rejsen, men jeg husker det saa tydeligt endnu, at jeg saa to vandstraaler gaa til vejrs. Nu gaar den ned paa dybet sagde en befaren mand, og meget rigtigt, faa øjeblikke efter saa vi den kløftede hale i luften og forsvandt. Den 15. december fik vi St. Thomas i sigte, land kunne vi se længe, men nogen by kunne vi ikke se, før vi var lige ud for den. Den ligger langt inde i en naturhavn. Der er høje bakker eller bjerge paa tre sider og paa den fjerde er indsejlingen, længst inde ligger byen paa tre høje. Den hedder Charlotte Amalie og tager sig rigtig smuk ud. Lørdag den 19. havde jeg landlov sammen med det hold jeg hørte til. Turen i land varede 4 timer, det hele saa jo noget fremmedartet ud. Ved Toldboden var det smukkeste af byen, der boede forretningsfolkene og den finere del af befolkningen. Der var købmands- og manufakturforretninger. Byen laa højt op ad en skraaning og deroppe boede negrene i smaa usle rønner, hvori der hverken var vinduer eller døre. Vinduesruder fandtes ikke i byen. Vinduerne var forsynet med grønne tremmer og jalousier. Brolagte gader fandtes heller ikke, kun almindelige veje med store skærver ved siderne. De tjente som fortov. Køretøjerne saa ogsaa fattige ud, de bestod af tohjulede kærre med en lille mager hest for eller et par stude. Et torv var der dog, hvor negerkoner og piger sad og solgte frugt saasom appelsiner, bananer, æoler og meget andet. Nogle solgte kager og brød der var helt godt og velsmagende, alle sad de med en lille pibe eller cigar i munden. Alle vi mødte, store og smaa, hilste med »Goddag, danske landsmænd«, hvad de alle kunne sige, og flere talte rigtig godt dansk. Jeg gik sammen med et par kammerater rundt omkring i butikker, for at se hvorledes de saa ud. Vi kunne godt gaa ud og ind uden at blive opfordret til at købe noget. Et sted drak vi guavaren, men vi holdt god maade, saa vi ikke blev offer for Bacus. Vi huskede Ismaels ord, at profeten har ikke forbudt vinen, men dens misbrug, og derefter sank Ismael under bordet.

Den 20. havde vi en rigtig morsom dag, en dag jeg altid vil min- des. Vi var alle, vi som hørte til batterimandskabet i land med vort hornmusikkorps, og holdt vort indtog i byen. Musikken spillede, og vi marcherede gennem hele byen og vakte vældig opsigt og glæ- de mellem disse sorte og halvvilde mennesker. Vi marcherede op foran guvernørens bolig, musikken spillede og vi præsenterede ge- vær. Guvernøren hed Garde (var en broder til præsten i Søborg). Medens vi stod opstillet der, begyndte det at regne, og vi kom alle ind i forhallen og fik romgrøg. Hans bolig ligger meget højt, saa vi kunne derfra se ud over hele havnen og byen. Selve hallen var meget smuk, den var prydet med malerier fra øverst til nederst, blandt andet et der forestillede Danmarks gudinde med Danne- brog slynget om skulderen. Derefter sejlede vi igen ombord, alle med indtrykket af, at det havde været en god dag, en dag vi ville mindes. Den 22. var vi i land igen til skiveskydning oppe bag byen, hvor vi skød langs vejen. Den 23. havde vi almindelig landlov, hvor vi selv maatte raade hvor vi ville gaa hen. Vi var 4 kammerater, som fulgtes ad ud af byen, forinden købte vi brød og en halv »abe«, som vi selvfølgelig tog med paa udflugten. Da vi var kommet ud af by- en saa vi langs med strandbredden skibsvrag fra jordskælvet i 1866. Derinde traf vi en gammel neger, der talte godt dansk, saa hvis ik- ke hans sorte hud havde forraadt ham, kunne man godt have troet han var københavner. Vi underholdt os længe med ham, han for- talte os sit levnedsløb, han var født paa St. Croix, og opdraget paa St. Thomas, hvor han næsten hele sit liv havde været tjener for danske officerfamilier, og talte derfor saa godt dansk. Vi fik meget andet at vide, saa det morede os at tale med ham. Han var sort som ibenholt, men forresten saa man alle slags hudfarver. Dagen efter var det juleaften, som jeg for første gang skulle holde udenfor mit barndomshjem, hvor jeg altid havde været sammen med forældre og søskende. Jeg kunne ikke rigtig blive fortrolig med, at jeg denne gang, saa langt borte og i denne varme, skulle holde juleaften som, syntes jeg, hørte sammen med sne, frost og isblomster paa ruderne. Men her var ligesaa stærk varme som derhjemme ved pinsetid, men jul var det alligevel, og vi ønskede hinanden rigtig glædelig jul. Lidt forandring var der ogsaa i anledning af julen. Vi blev beværtet med oksesteg som jo er meget godt, naar den er godt stegt, men

det var den langtfra. Men en sømand tager det ikke saa nøje. Bag-
efter fik vi punch, den kunne vi bedre tygge. Æbleskiver saa vi ikke
nogen af. Julemorgen blev vi vækket ved at musikken spillede jule-
salmemelodier, og det vakte juleglæde. Efter at have gjort morgen-
rengøring og spulet dæk, drukket the, og omklædt os, kom en
dansk præst ombord og forrettede gudstjeneste for hele mandskab-
bet. Da den var forbi, skulle vi spise til middag, igen steg og oven-
paa ris kogt i vand, den var rigtig god, skønt min livret aldrig har
været risengrød. Det var første gang paa vor rejse at vi fik den slags
spise. Anden juledag sejlede vi en tur til St. Jan. Guvernøren var
med, og det var vidst nærmest en lysttur de herrer foretog. For
mandskabets vedkommende var det langt fra nogen lysttur, men
en streng dag. Vi lettede anker 3 gange og følgelig ogsaa lod det
falde 3 gange, og det arbejde koster sved. Saa fik vi dog set og væ-
ret ved St. Jan, og det maa man da ogsaa regne for noget. Dage-
ne mellem jul og nytår benyttede vi til at skyde til skive med en smuk
lille firpundig kanon. Den blev sat i forstavnen paa en stor robar-
kas. 50 mand foruden befalingsmanden sejlede ud mellem nogle
smaaøer, og skød til skive efter en tønde som blev lagt i 900 alens
afstand. Gennemsnitlig skød vi godt og fik ros. Vi naaede saa nyt-
aarsaften, men der var ingen forskel paa den og de andre aftener.
Vi ventede forgæves paa et lille glas. Nytaarsdag fik vi punch og
hver en cigar, som vi nød i fulde drag, det var den første cigar vi fik
ombord. Punchen fik vi i et krus. Saa kom musikken paa dækket,
og dansen gik lystigt, ja der var rigtig gang i støvlerne. Det var jo
ogsaa aarets første dag. Jeg var særlig glad den dag, fordi jeg om
natten havde haft en dejlig drøm, som jeg betragtede som et varsel
om et godt og glædeligt nytår. Hele skolemandskabet var i land,
og med fuld musik drog vi gennem byen til guvernøren for at ønske
godt nytår. Musikken spillede, og han kom ud paa altanen og
ønskede os alle et godt nytår. Han holdt derpaa en tale og sluttelig
udbragte han et leve for Danmark og Chr. den Niende, og vi svare-
de med ni hurraraab. Saa marcherede vi med musikken i spidsen
ned til Toldboden, gik ombord og sejlede ud til fregatten.

Tredie nytårsdag kom guvernøren og hans datter, en rigtig køn pi-
ge ombord, vi lettede anker, stod ud af St. Thomas havn for at sejle

til St. Croix, hvortil der er ti mil. Vi var ca. 4 timer om turen. Vi gik for fuld kraft, det blæste haardt, og vinden var os imod. St. Croix er meget smuk og tillige frugtbar, modsat St. Thomas, der nærmest er en klippeø. St. Croix er en lavtliggende ø, midt igennem gaar en højderyg, hvorfra landet falder fladt ud til begge sider. Vi lagde til ankers ved byen Frederiksstad. Der er ingen havn som ved St. Thomas. Byen ligger lavt mod stranden, ligesom vore fiskerlejer hjemme. Paa disse flade enge eller agre vokser sukkerrørene i støre plantager, og imellem disse er der pløjede arealer ligesom brakmarker hjemme. Træerne havde en ret anseelig højde. Vi laa der i fire dage, uden at komme i land, men maate nøjes med at ligge paa rheden og se ind paa den smukke by. Den 7. januar kom guvernøren igen ombord, og sejlede saa igen med ham til St. Thomas, datteren blev paa St. Croix. Da vi kom tilbage til St. Thomas laa der i havnen en preussisk korvet, »Augusta«. Vi lagde for anker midt i havnen, og guvernøren gik fra borde. Der kom straks en officer fra korvetten ombord for at hilse og give forskellige meddelelser om skibets navn og rejse. Vi lettede straks igen og gik udenfor havnen, og lod ankeret falde. Der laa vi til næste morgen, saa lettede vi og sejlede igen, men hvorhen, vidste vi ikke. Kursen gik ad St. Croix til, men vendte og vi krydsede og manøvrerede i flere dage og nætter. Det var kun en øvelsestur vi foretog. Den 10. januar laa vi igen i St. Thomas. Om aftenen var chefen i land, officererne lod os komme agter paa dækket, og der blev hængt lanterner op, og musikken spillede. Vi drak punch. Baade officerer og mandskab dansede af hjertens lyst. Morgenen derefter lettede vi igen og gik til St. Croix. Her kastede vi anker samme sted som før. Baadene blev sat i vandet, for denne dag skulle mandskabet have landlov, og der var skifte i land hver dag i de dage vi laa her. Mit skifte var ogsaa i land. Byen ser smukkere ud fra søen, end naar man kommer ind til den, men dens omgivelser er ret kønne.

Jeg gik straks ud af byen og op imellem plantagerne, det er rigtigt morsomt at se. Jeg kom da ud til boliger og fabrikker. Derude traf jeg paa et smedeværksted, hvor jeg var inde, der arbejdede 4 mand. Da jeg jo selv er smed morede det mig meget at se deres værktøj og arbejde. Værktøjet var meget simpelt, men arbejdet slet

ikke saa daarligt. Jeg gik videre og kom til sidst gennem en stor have ud til stranden. Træerne man ser her er slet ikke de træsorter, vi kender hjemme. Der var kokospalmer, tamarindtræer og mange andre slags. Køretøjerne var meget bedre her end paa St. Thomas. Her kører de ogsaa med stude, til tider med 6 stk. for en vogn. Der er hverken tømme eller sele, men de gaar to og to ved siden af hinanden med et reb over hornene, og et par drivere ved siden af. Den 15. lettede vi igen og sejlede til St. Thomas. Da vi var beskæftigede med at sætte sejlene til, var det nær ved at der kunne have sket en ulykke. En overmatros Foltmann var oppe paa merseraaen og laa længst ude paa nokken, og under hans arbejde derude styrtede han ned fra en højde som et firetages hus. Hvis han havde faldet imod skibet var han blevet knust, men han var saa heldig at falde i vandet. Jeg stod netop og saa op, og saa det uhyggelige fald. Da jeg saa over rælingen, var han allerede oppe i vandfladen, og medens han svømmede rask henimod falderebstrappen raabte han at vi skulle kaste en line ud, men inden den kom havde han faaet fat i falderebstrappen og kom op paa dækket. Uskadt, ja, han fik skrabet haanden en smule, men ud over det og en vaad trøje, var der ikke haendt ham noget. Den 21. kom en hollandsk eskadre bestaaende af 3 korvetter ind i havnen. Der var ingen stads ved dem, og deres folk saa heller ikke statelige ud. Der blev vekslet besøg mellem deres officerer og vore. De kunne ikke maale sig med de preussiske skibe og mandskab, der laa her sidst vi var her, for ikke at tale om engelskmanden, der laa ved Madeira. Men vi syntes dog at vor fregat var den smukkeste, men den er jo ogsaa dansk og dens besætning raske gutter, frie nordens sønner. Paa de hollandske skibe var det hvert mandskab, og deriblandt ogsaa folk fra Skandinavien. Om aftenen kom der en svensker og en nordmand ombord hos os, de fleste af dem var forresten knægte paa 15-20 aar. Folk der lader sig hverve er gerne folk der ikke kan finde sig i noget, men der kan ogsaa være raske mænd iblandt. Nordmanden der var ombord hos os var en rask og smuk mand. Han var ikke tilfreds, de havde det yderst daarligt ombord, han havde ladet sig hverve for 5 aar. Han sagde at han nok skulle slippe fra dem inden den tid var gaaet.

Den 23. januar stod vi ud af St. Thomas havn, men denne gang var

det ikke til St. Croix. Vi styrede mere vest paa til en ø, som ligger omtrent hundrede mil længere borte, som hedder Haiti. Efter 3 dages sejlads kom vi til øen, ind til en by som hedder Porto Plato. Da vi langt ude kunne se byen, blev der hejst lodsflag, og efter en tids forløb kom der i det temmelig oprørte hav en robaad ud, men ud kom han da. I baaden var der 6 mand, kulsorte var de alle, de to af dem var lodse og kom ombord til os, for at lodse os ind til byen. Lodsene blev ombord, efter at vi havde kastet anker, hvis det skulle blive nødvendigt at lette og gaa til søs, for vejret var stormfuldt. Der var nok en lille havn, men chefen ville ikke lægge ind i den. Det er en temmelig stor ø. Den er delt i to republikker, den ene hedder St. Domingo, som næsten altid ligger i krig med hinanden. Den skal tidligere have tilhørt Holland. Byen er ikke stor og den udmærker sig ikke ved nogen skønhed. Den ligger nede ved strandbredden og under meget høje bakker, hele øen er bjergagtig og ser vild ud. Beboerne er negre og indianere, og er vist kun lidt civiliserede.

Den 28. skulle vi have lettet, chefen havde givet os ordre til at gøre klar. Kl. 7 kom han tilbage, han havde netop været i land, men havde modtaget indbydelse til officererne, saavel som til sig selv, til bal hos konsulen. Chefen havde saa indbudt til genbesøg dagen efter paa skibet. Og af den grunden blev rejsen udsat. Morgenen efter lettede vi og lagde ind i den lille havn, og det var selvfølgelig for de fremmedes skyld, som skulle ombord og særlig for de mange damer. Der kom saa en hel del ombord, deriblandt fire sydlandske skønheder. Musikken kom paa dækket og spillede, og vore unge officerer benyttede lejligheden til dans, og trippede raskt rundt med Porto Platos damer. Om eftermiddagen gik de i land igen, og samme aften var de officerer der ikke havde vagt, til bal hos konsulen. Ombord holdt underofficererne et større drikkegilde. Der var nemlig to, en kanonér og en baadsmand, som den dag havde tjent i 25 aar, og blev tildelt medalje for tro tjeneste (maaske de ogsaa kunne have tilkommet medalje for tro drukkenskab). I alt fald drak de den aften til den store guldmedalje. Den 30. januar lettede vi og forlod Porto Plato for at sejle til St. Thomas. Vi sejlede for damp, for passatvinden var imod, saa sejlene kunne ikke bruges.

Det var en utaalelig varme, og for fyrbøderen og maskinfolkene var det meget strengt. Der blev brugt 70 td. kul i vagten, d.v.s. 4 timer, og paa rejsen fra Haiti til St. Thomas ca. 2.000 td. kul. Vi kom forbi mange øer, deriblandt Porto Rico. Den femte dag fik vi St. Thomas i sigte, inden vi gik ind blev der kommanderet klart skib, d.v.s. hver mand paa sin plads og kanonerne los. Der blev gjort klar til skydning, og vi skød da dels efter en del tønder, og dels efter en klippe som ligger i vandet udenfor St. Thomas. En klippe som ligner et skib for fulde sejl. Den fik ogsaa nogle slemme bær, for ikke alene var vi nogle raske søgutter, men tillige ogsaa dygtige artillerister. Vor skoleforstander Kaptajn Kofoed var ogsaa meget tilfredse med os, og der blev sagt, at de havde i flere aar ikke haft et bedre skolehold. Hver mand afgav 10 skarpe skud. Torsdag den 4. februar lagde vi ind i St. Thomas havn. Resten af ugen havde vi eksamen i teori og fik alle gode karakterer. Det var meget heldigt for mig, at jeg bestod for jeg havde ikke haft raad til at gaa skolen om igen, og havde da været nødt til at slaa ind paa en anden levevej.

Søndag den 7. februar var det Fastelavn, og der skulle være stort bal ombord om aftenen, da det var sidste søndag vi laa i Vestindien. Der var meget travlt med at faa pudset og bragt alt i orden. Agterskibet skulle være balsal, og den skulle overspændes med sejl, og solsejlet spændt ud som loft. Indvendig blev der prydet med grønt og forskellige nationers flag, og i loftet blev der ophængt tre store lysekroner, hvori der brændte ca. 100 lys. Da de var tændt saa det meget smukt ud, man kunne knapt tro det var paa et skibsdæk. Henad aften blev de fra land, som skulle deltage i ballet, hentet i skibets fartøjer. Gæsterne bestod selvfølgelig af Charlotte Amalies flotteste folk, deriblandt guvernøren, hans frue, datteren og dommeren. Da alle var kommet ombord begyndte dansen, og selv vor gamle chef dansede raskt med, og det blev ved til langt over midnat. Gæsterne blev saa sejlet i land igen. Onsdag den 10. februar lettede vi og tog afsked med Vestindien, gav afskedssalut for fæstningen og stod ud af St. Thomas havn. Vi havde da opholdt os næsten 2 maaneder i Vestindien. Det var næsten blevet til et hjem for os, men jeg tror ikke nogen af os alligevel havde lyst til at bo her

bestandig, for vort rette hjem er dog det lille Danmark, og dog det kæreste, hvor i verden man end kommer hen. Syden kan være nok saa smuk og naturskøn den være vil, men sommeren i Danmark er dog den skønneste, og selv vinteren, naar den hvide sne ligger paa jorden, og isen dækker vandene, kan være smuk. Afveksling fryder jo. Hvis jeg skulle opholde mig hernede ville jeg snart komme til at længes efter de klare frostdage hjemme. Nu er vi altsaa paa hjemvejen, og der er stadig afveksling, forandring fryder jo. Snart medbør og snart modvind, saa vi sommetider sejler 12 mil i vagten, og til andre tider kun 1-2. Men det gik dog fremad indtil den 22., saa blev søen oprørt af nogle strenge hagl og regnbyer, som førte haard kuling med. Saa nu fik vi travlt med at rebe sejlene, og vi maatte blive ved at mindske dem. Henad aften var det blevet storm, saa sejlene maatte bjerages, men stormen vedblev at tage til, saa vi ud paa natten kun havde gaffelsejlene los, resten var gjort fast. Det var et meget stort arbejde at faa bjerget det sidste store merssejl, det tog halvanden time. For de befarne folk var det en meget streng nat, og var det forøvrigt for os alle. Gennemblødte af regn, for søerne slog ind over os, maatte vi blive ved at arbejde og hale i tovenderne, for at brase rigningen imod vinden. Det var første gang vi havde saa strengt vejr. Stormen tiltog og der gik meget høje bølger, jeg havde aldrig troet, at vor stolte fregat kunne skvulpe som en nøddeskal i en balje vand. Vi havde stort besvær med at holde os fast, saa vi ikke faldt hen ad dækket. Der var flere som fik svære skrammer, deriblandt en baadsmand som slog sig saa slem, at han maatte til køjs og under lægebehandling. Styrbords slup slog sig løs og blev slaet i stykker. Den ene luge ved falderebstrappen blev slaet ind, saa vandet styrtede ind paa dækket ned gennem lugerne og ned paa batteriet og maskinerne. Værst var det, naar vi skulle spise, for dertil skulle vi jo bruge hænderne, og man skulle jo stadig holde sig fast i et eller andet. Det var heller ikke sjældent naar vi spiste, at vi rullede ned under bordet med hele borddækningen. Stormen vedblev til den 25. februar om aftenen, saa sagtede den betydelig af og vi fik god vind, saa der kunne holdes kurs. Det gik da ogsaa rask fremad med gennemsnitshastighed af 10 mil i vagten, men vi trængte ogsaa til at faa skub paa, for vi havde 500 mil til England.

Vi naaede ind til Plymouth i Kanalen den 8. marts. Den 9. marts fik vi lods ombord fra en af de mange lodskuttere der krydsede i Kanalen. Nu var der temmelig stærk søgang, men det var en fornøjelse at se dem komme sejlene, det var som en pil der kom flyvende henad vandet, op og ned mellem bølgerne. Naar lodsens skal forlade kutteren for at gaa ombord i sejleren, han skal lodse, sætter lodsens sig tillige med to roergængere op i en lille baad som staar paa lodsbaadens dæk, og resten af mandskabet firer da baaden med lodsens i vandet, som derpaa nærmer sig skibet, men det hele sker med raskhed og hurtighed. Ved middagstid naaede vi ind i havnen ved Plymouth og lod ankeret falde og gav salut. Det er en meget stor havn, og en betydelig del af den engelske flaaede har station her. Indsejlingen er stærkt befæstet med forter til begge sider. Byen har en betydelig udstrækning. Det var meningen, vi kun skulle ligge her et par dage for at tage kul, post og proviant ombord. Men der laa telegram til chefen, om at blive liggende til han fik ordre, fordi vinteren havde været og var endnu meget streng. Der var meget is i Kattegat og Sundet. Det var vi godt tilfredse med i stedet for at komme til at sidde fast i isen. Men alligevel længtes vi alle efter at komme hjem. Den 15. fik vi saa den ventede ordre til at sejle videre, og saa stod vi ud af Plymouth havn. Vejret var særdeles godt, havet var stille som et spejl, og vi dampede ud af Kanalen med fuld fart. Men det varede ikke længe før vi kom ind i en tæt taage, saa vi kunne ikke se ret langt fra skibet. Næste dags aften maatte vi kaste anker, og turde ikke sejle videre, for vi kunne høre dampere paa begge sider, men ingen se. Vi maatte hele natten blive ved at kime med den store skibsklokke for at advare andre skibe. Henad morgenen blev der skudt 3 lodsskud, og kl. 5 fik vi lods ombord, og det var en mand der var kendt i farvandet, for han kommanderede straks: »Ankeret op og fuld kraft paa maskinen«. Saa vi gik for fuld damp, og noget efter kunne vi se Englands kyst.

Den fulgte vi til noget hen paa eftermiddagen. Saa var vi i Kanalens munding, og vi kunne se Dover og Calais, og lidt længere fremme kom Bramsgate til syne paa Englands kyst. Her lagde vi igen for anker, for der blæste en storm fra Nordsøen stik imod. Der laa vi til den 18. om aftenen. Saa var vejret godt igen og vi sejlede videre. Vi

blev lodset forbi fyrskibene, som ligger paa rev og grunde. Der var signaliseret ind til en kystby, om at komme ud med en baad og sejle lodsens i land. Der kom ogsaa en baad og lagde til fregatten, fik lodsens ombord og sejlede hjem med ham. Nu var vi i Nordsøen og det begyndte at blæse op til storm, noget lignende den vi havde paa Atlanterhavet. Vi fik en del stærke snebyger, og tillige var det meget koldt, saa vi blev helt gennemblødte dels af sneen og dels af søerne, som gik ind over os. Den var drøj at have hundevagt. Vi kom slet ikke fremad, maaske endda lidt tilbage. Søndag den 21. marts var det igen fint vejr og det gik nu fremad med en fart af 8 mil i vagten. Over alles ansigter lagde der sig et festligt skær, for vi vidste, at nu skulle vi snart se Danmark igen. Saa skulle vi jo afmønstres og hjemsendes, men der gik dog næsten 8 dage. Vi laa længe og krydsede i Nordsøen, men endelig passerede vi Skagen, og stod ind i Kattegat. De skibe vi traf her var overisede, og vidnede om at de kom fra de nordlige breddegrader. Vi som kom fra det solrige syden havde jo nu haft to somre, og var godt paa vej til den tredie. Den 28. passerede vi Kullen og sejlede ned gennem Øresund. Nu kunne vi se Nakkehoved Fyr og Kronborg, med hvem vi vekslede salut. Faa timer efter laa vi for anker paa Københavns Rhed. Det var lørdag, og dagen efter, søndag morgen, lettede vi og lagde ind i flaadens leje, hvor vor stolte fregat blev lagt til bolværk, forsvarlig fortøjret og bundet. Og efter at vi havde spist til middag, fik vi alle landlov, undtagen dem der skulle have vagttjeneste.

Næste morgen mødte vi igen ombord og arbejdede alle med at af-takle skibet. Den 1. april blev vi afmønstrede og hjemsendt. Vor chef Kommandør Schönheyder holdt tale og takkede os for god opførsel under hele togtet, og tog dermed afsked med os. Ja, det er jo kun nogle træk af min militærtjeneste og rejse, som jeg senere i livet har været glad for, da jeg paa denne maade slog to fluer i et smæk, baade aftjente værnepligt og rejste udenlands, og har aldrig været indkaldt siden.

